

Sygn. akt I C 1785/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia 28 maja 2019 roku**

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

**Przewodniczący:** S.S.R. Bartosz Kasielski

**Protokolant:** aplikant aplikacji sędziowskiej M. S.

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko Giełdzie Praw Majątkowych "V." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w dniu 19 czerwca 2001 roku w sprawie sygn. akt XVIII Nc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt XVIII Nc (...) w dniu 25 marca 2011 roku, a następnie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt II 1 Co (...) w dniu 19 lipca 2018 roku w części tj. w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 12 lipca 2001 roku do dnia 5 czerwca 2015 roku;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. nie obciąża G. C. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1785/18

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 listopada 2018 roku, sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 22 stycznia 2019 roku, G. C. wystąpił przeciwko Giełdzie Praw Majątkowych (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o pobawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w dniu 19 czerwca 2001 roku w sprawie sygn. akt: XVIII Nc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt: XVIII Nc (...) w dniu 25 marca 2011 roku, a następnie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt: II 1 Co (...) w dniu 19 lipca 2018 roku. Jednocześnie wniósł o udzielenie zabezpieczenie poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie Km (...).

Uzasadniając swoje stanowisko powód podniósł zarzuty braku istnienia zobowiązania z uwagi na spełnienie świadczenia oraz przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym.

**(pozew k.5, pismo procesowe z dnia 22 stycznia 2019 roku k.13)**

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

***(postanowienie k.11 – 12)***

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 lutego 2019 roku Giełda Praw Majątkowych (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

***(odpowieź na pozew k. 16 – 18)***

***Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:***

Nakazem zapłaty z dnia 19 czerwca 2001 roku wydanym w sprawie sygn. akt XVIII Nc (...) Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nakazał G. C., aby zapłacił w terminie 14 dni na rzecz (...) Państwowych Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 117,73 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 28 października 2000 roku do dnia zapłaty oraz 80 złotych tytułem kosztów procesu albo w tym terminie wniósł sprzeciw. Nakaz zapłaty uprawomocnił się z dniem 12 lipca 2001 roku.

Przedmiotowa należność wynikała z nałożonej na G. C. opłaty taryfowej wraz z opłatą dodatkową z tytułu przejazdu pociągiem bez ważnego biletu w dniu 13 października 2000 roku.

***(dowód z przesłuchania G. C. k.38, nakaz zapłaty k.14 akt sprawy sygn. XVIII Nc (...), protokół nr (...) z dnia 13 października 2000 roku k.8 akt sprawy sygn. XVIII Nc (...))***

G. C. w dniu 6 marca 2008 roku uiszczył na rzecz (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 747,75 tytułem należności za przejazdy bez ważnego biletu stwierdzone protokołami o numerach: (...).

***(potwierdzenie przelewu k.36)***

(...) Państwowe Spółka Akcyjna z siedzibą w W. pismem z dnia 23 września 2010 roku wniosła o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu.

Postanowieniem z dnia 25 marca 2011 roku dla Ł. w Ł. nadał nakazowi zapłaty z dnia 19 czerwca 2001 roku klauzulę wykonalności.

***(wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k.18 akt sprawy sygn. XVIII Nc (...), postanowienie z dnia 25 marca 2011 roku k.19 akt sprawy sygn. XVIII Nc (...))***

Pismem z dnia 6 czerwca 2018 roku Giełda Praw Majątkowych (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o nadanie tytułowi wykonawczemu klauzuli wykonalności na swoją rzecz z uwagi na przejście uprawnienia wynikające z zawarcia umowy przelewu wierzytelności z pierwotnym wierzycielem.

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt II 1 Co (...) nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 19 czerwca 2001 roku na rzecz Giełdy Praw Majątkowych (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

***(wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego k.3 akt sprawy II 1 Co (...), postanowienie z dnia 19 lipca 2018 roku k.22 akt sprawy II 1 Co (...))***

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi J. M. na podstawie tytułu wykonawczego prowadziła postępowanie egzekucyjne z wniosku Giełdy Praw Majątkowych (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w

W. przeciwko G. C. w sprawie o sygn. akt Km (...). Postępowanie egzekucyjne uległo umorzeniu ze względu na bezskuteczność egzekucji.

**(informacja od komornika sądowego k.48)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności depozycji powoda, przedstawionych przez strony dokumentów oraz dokumentów zawartych w aktach postępowań prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawach o sygn. akt XVIII Nc (...) oraz II 1 Co (...).

**Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

Podstawę materialnoprawną żądania powoda stanowił przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności jednak nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonych prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym, ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

W niniejszej sprawie powód uzasadniając żądanie pozwu powoływał się na dwie okoliczności, a mianowicie spełnienie świadczenia, a także przedawnienie roszczenia objętego tytułem wykonawczym. Należy podkreślić, że do występujących po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzeń, powodujących wygaśnięcie zobowiązania należy w szczególności spełnienie świadczenia, zaś jednym ze zdarzeń, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, jest przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w zasadzie bezsporny między stronami, zaś okolicznością kluczową z punktu widzenia rozstrzygnięcia okazała się kwestia oceny skuteczności przerwania biegu przedawnienia oraz spełnienia świadczenia w całości przez powoda.

Odnosząc się do pierwszej z podniesionych przez G. C. podstaw dochodzonego roszczenia, a mianowicie okoliczności spełnienia przez niego świadczenia na rzecz pierwotnego wierzyciela na skutek dokonanej w dniu 6 marca 2008 roku wpłaty w wysokości 747,75 złotych, trzeba wskazać, że okazała się ona nieudowodniona. Należy podkreślić, że dokonując wskazanej powyżej płatności, powód już w tytule przelewu wskazał cztery różne numery protokołów obejmujących opłaty z tytułu przejazdu pociągiem bez ważnego biletu. Okoliczność ta znalazła również potwierdzenie w treści depozycji G. C. złożonych na rozprawie w dniu 14 maja 2019 roku, w trakcie której potwierdził on, że wpłata obejmowała należności za cztery bilety. Co prawda powód zaznaczył, że wysokość uiszczonej przez niego kwoty wynikała z treści wezwania do zapłaty otrzymanego ze strony pierwotnego wierzyciela, jednakże nie był on w stanie przedstawić jego treści ze względu na upływ czasu. Powyższa okoliczność uniemożliwia jednak jednoznaczną ocenę, czy powód spełniając świadczenie w dniu 6 marca 2008 roku dokonał spłaty całości zadłużenia wynikającego z nakazu zapłaty z dnia 19 czerwca 2001 roku. W szczególności Sąd nie dysponował jakimikolwiek środkami dowodowymi pozwalającymi na stwierdzenie wysokości pozostałych trzech opłat z tytułu jazdy bez ważnego biletu. Zauważyć jednak należy, że wysokość zadłużenia powoda z tytułu spornego tytułu egzekucyjnego na dzień dokonania wskazanego powyżej przelewu wynosiła kwotę 334,87 złotych, na którą składały się następujące sumy : kwota 117,73 złotych tytułem należności głównej, kwota 137,14 złotych tytułem odsetek ustawowych za okres od dnia 28 października 2000 roku do dnia 6 marca 2008 roku (ustalona na podstawie wyliczeń z Kalkulatora odsetek ustawowych LEX) oraz

kwota 80 złotych tytułem kosztów procesu. Skoro zaś powód uiszczył na rzecz wierzyciela łączną kwotę 747,75 złotych, oznaczałoby to, że suma należności z tytułu pozostałych trzech protokołów nie mogła przekraczać kwoty 412,88 złotych (747,75 zł – 334,87 zł), a zatem jedynie nieznacznie musiałaby przewyższać wysokość należności z tytułu jednej tylko opłaty dodatkowej wraz z odsetkami. W ocenie Sądu okoliczność ta nie wydaje się całkowicie nieprawdopodobna, jednakże powód nie zdołał w należyty sposób wykazać, że wpłacona przez niego kwota obejmowała całość należności wynikającej z wydanego przeciwko niemu tytułowi egzekucyjnemu.

W realiach niniejszej sprawy to na powodzie spoczywał obowiązek wykazania podstawy dochodzonego roszczenia, co ostatecznie nie zostało udowodnione (art. 6 k.c. – onus probandi). G. C. nie zdołał przedstawić dowodów pozwalających na stwierdzenie, że dokonana przez niego w dniu 6 marca 2008 roku wpłata pokryła całość zadłużenia wynikającego z nakazu zapłaty z dnia 19 czerwca 2001 roku. Powód ograniczył się jedynie do przedłożenia potwierdzenia przelewu, a także gołosłownych twierdzeń wskazujących na dokonanie zapłaty należności w kwocie określonej przez pierwotnego wierzyciela w treści wezwania do zapłaty. W konsekwencji należało uznać, że zaofiarowane przez G. C. dowody pozostawały niewystarczające do uwzględnienia żądania pozwu w oparciu o podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego odnoszącą się do spełnienia świadczenia po powstaniu tytułu egzekucyjnego.

W odniesieniu zaś do drugiej ze wskazanych podstaw uzasadniających żądanie pozwu, a mianowicie przedawnienie roszczenia objętego tytułem wykonawczym, wskazać należy, że okazała się ona zasadna jedynie w części.

Stosownie do treści art. 125 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili uprawomocnienia się nakazu zapłaty, roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

W niniejszej sprawie wskazany wyżej termin przedawnienia roszczeń rozpoczął swój bieg z dniem uprawomocnienia się nakazu zapłaty, tj. w dniu 12 lipca 2001 roku. Następnie został on przerwany poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu orzeczeniu sądowemu przez pierwotnego wierzyciela, a więc w dniu 23 września 2010 roku i ponownie rozpoczął swój bieg z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego, tj. w dniu 25 marca 2011 roku (art. 124 § 1 i 2 k.c.). Liczony od tej daty dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń stwierdzony prawomocnym orzeczeniem sądowym upłynąłby zatem w dniu 25 marca 2021 roku. Przed tą datą następcą prawnym pierwotnego wierzyciela – Giełda Praw Majątkowych (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. złożył jednak wniosek o nadanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności, czym doprowadził do ponownego przerwania biegu przedawnienia z dniem 6 czerwca 2018 roku.

Podkreślić należy, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości fakt, że cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem „stanu” jej przedawnienia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 roku, III CZP 29/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 roku, III CZP 52/16, uchwała Sądu N. z dnia 26 października 2016 roku, III CZP 60/16). W konsekwencji, jeżeli bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu, cesjonariusz – wstępując w tę samą sytuację, w której w chwili zbycia wierzytelności pozostawał cedent – zostaje objęty skutkami tej przerwy. Innymi słowy, zgodnie z ogólnym założeniem, fakt zbycia wierzytelności pozostaje z zasady bez wpływu na bieg terminów przedawnienia oraz skutki zdarzeń kształtujących ten bieg, które nastąpiły przed dokonaniem cesji. Co istotne, do kategorii wyjątków od tej reguły należy zaliczyć jedynie sytuację, gdy doszło do nabycia wierzytelności stwierdzonej bankowym tytułem egzekucyjnym i wówczas czynności egzekucyjne prowadzone na podstawie tego tytułu jednak nie odnoszą skutków w postaci przerwania biegu przedawnienia wobec niebędącego bankiem nabywcy wierzytelności (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 roku, III CZP 17/17). W konsekwencji Sąd uznał, że dokonane wskutek złożenia przez pierwotnego wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 23 września 2010 roku przerwanie biegu przedawnienia było skuteczne w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. i wywołało skutki prawne opisane w tym przepisie także w odniesieniu do aktualnego wierzyciela – pozwanej.

Wobec powyższego objęte przedmiotowym tytułem wykonawczym roszczenie główne nie uległo przedawnieniu, albowiem krótszy, sześcioletni termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, wprowadzony na skutek zmiany brzmienia art. 125 § 1 k.c. mocą art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018, poz. 1104) wszedł w życie dopiero z dniem 9 lipca 2018 roku, a zatem już po skutecznym przerwaniu biegu przedawnienia przez pozwaną. Zgodnie zaś regulacją art. 5 ust. 2, wejście w życie z dniem 9 lipca 2018 roku) jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W powyższym świetle należało uznać, że roszczenie powoda okazało się zasadne jedynie w odniesieniu do należności ubocznych obejmujących odsetki ustawowe za okres od dnia 12 lipca 2001 roku do dnia 5 czerwca 2015 roku. Nie budzi jakichkolwiek wątpliwości to, że określony w art. 125 § 1 k.c. termin przedawnienia roszczeń ubocznych naliczanych przez wierzyciela po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty wynosi 3 lata, a zatem należność odsetkowa uległa przedawnieniu w części, tj. za okres wcześniejszy niż 3 lata przed złożeniem przez pozwaną wniosku o nadanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności, co nastąpiło w dniu 6 czerwca 2018 roku. Wierzyciel zaś pomimo statusu przedsiębiorcy oraz korzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika i związanej z tym szerokiej inicjatywy dowodowej nie zdołał wykazać, aby bieg terminu przedawnienia miał być przerwany więcej niż dwukrotnie (wnioski o nadanie klauzuli wykonalności), co z resztą sam przyznał w ramach uzasadnienia złożonej odpowiedzi na pozew (k.16 – 18).

Z tych wszystkich względów powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w części obejmującej odsetki ustawowe za okres od dnia 12 lipca 2001 roku do dnia 5 czerwca 2015 roku i w takim też zakresie Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w dniu 19 czerwca 2001 roku w sprawie sygn. akt: XVIII Nc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt: XVIII Nc (...) w dniu 25 marca 2011 roku, a następnie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt: II 1 Co (...) w dniu 19 lipca 2018 roku. W pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne zostało oddalone.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że w realiach niniejszej sprawy zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek przeciwstawiający się obciążeniu powoda obowiązkiem ich zwrotu na rzecz strony pozwanej. G. C. nie był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, a wytaczając powództwo mógł być subiektywnie przekonany o zasadności podnoszonych racji, w szczególności w kontekście dokonanej przez niego w dniu 6 marca 2008 roku wpłaty na rzecz pierwotnego wierzyciela oraz stosunkowo niedawno wprowadzonej nowelizacji przepisów kodeksu cywilnego w zakresie instytucji przedawnienia (skrócenie ustawowego terminu z 10 do 6 lat). Uwzględniając przy tym stan majątkowy obu stron procesu Sąd uznał, że odwołanie się w realiach niniejszej sprawy do zasady odpowiedzialności za wynik procesu stałoby w sprzeczności z elementarnym poczuciem sprawiedliwości.